

РЕШЕНИЕ

№ 41583

гр. София, 11.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 81 състав, в
публично заседание на 04.12.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стоян Тонев

при участието на секретаря Лилия Благоева, като разглежда дело номер **11546** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда чл.145 - 178 АПК вр. чл. 10, ал. 6 от ЗСПД (Закон за семейните помощи за деца)

Образувано е по жалба Н. –Г. Г., ЛНЧ [ЕГН] гражданин на У., с предоставена временна закрила, чрез адв.К. С., САК адрес за призоваване: [населено място], [улица] партер, тел.[ЕГН], срещу Заповед № ЗСПД/Д – С –СК/6046 от 15.10.2025 г. на Директор на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) –С., с която ѝ е отказано отпускане на еднократна помощ за ученици по чл.10 а от ЗСПД.

С жалбата се иска оспорената заповед да бъде отменена като незаконосъобразна, като се излагат обстояйни доводи за противоречието ѝ с приложимото право.. Моли за отмяна на процесната Заповед.Заявява се претенция за присъждане на разноски за адвокатско възнаграждение на основание чл. 38 ал.2 вр. чл. 38, ал.1, т.2 от Закона за адвокатурата.

Жалбоподателят – Н. –Г. Г., редовно и своевременно призован, не се явява и не се представлява. Ответникът – Директор на Дирекция „Социално подпомагане“ – С., редовно и своевременно призован, не се представлява.

СГП – редовно и своевременно призована, не изпраща представител.

Съдът, след преценка на представените по делото доказателства, доводите и възраженията на страните в производството, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

По делото няма спор по фактите. жалбоподателката Н. –Г. Г.,ЛНЧ [ЕГН] гражданин на У., с предоставена временна закрила с предоставен временна закрила, с рег. карта №[ЕИК] на чужденец с предоставена временна закрила на основание чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, издадена от Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет/13/. Същата е майка и законен

представител на децата С. Д., род. на 29.01.2016г. и С. Д., род. на 29.01.2016г., видно от приложените доказателства. На 03.10.2025 г. жалбоподателката Н. –Г. Г., ЛНЧ [ЕГН] е подала Заявление-декларация № ЗСПД/Д-С- СК/6046 за отпускане на еднократна помощ на семействата, чиито деца са записани в трети клас в училище по чл. 10а ал.1 от ЗСПД. Към заявлението са приложени удостоверения изх. № 111/28.10.2025г.и изх. № 111/28.10.2025г., двете издадени от 29 СУ“К. Ш.“, [населено място], в уверение на това, че децата на жалбоподателката, а именно С. Д. и С. Д. са ученици в 3- ти а клас, дневна форма на обучение в 29 СУ“К. Ш.“, [населено място], за учебната 2025/2026г.

С оспорената Заповед № ЗСПД/Д – С –СК/6046 от 15.10.2025 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ –С. на основание чл. 10, ал. 4 ЗСПД и чл. 4, ал. 1 от Правилника за прилагане на ЗСПД, във вр. с чл. 10а, ал. 5 и ал. 6 ЗСПД, е отказана претендираната от жалбоподателката еднократна помощ за ученик. Мотивирана е с това, че еднократната помощ за ученици записани в осми клас на училище, по чл. 10а ал.1, се отказва на основание чл.3 т.3 от ЗСПД- тъй като децата не са български граждани, и на основание чл. 3, т. 5 ЗСПД -тъй като членовете на семейството са граждани на У. и няма сключена спогодба между Република България и У. за изплащане на семейни помощи за деца.

Заповедта е връчена на жалбоподателката на 23.10.2025 г. срещу подпис.

На 30.10.2025 г. е депозирана жалбата, по която е образувано настоящото съдебно производство.

По делото е приета административната преписка по издаването на оспорената заповед както и представените с жалбата писмени доказателства

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена чрез административния орган, в преклузивния срок по чл. 149, ал. 1 от АПК, подадена е от надлежна страна по чл. 147, ал. 1 от АПК, срещу подлежащ на оспорване административен акт и е допустима.

По същество, същата е **ОСНОВАТЕЛНА** по следните съображения:

Съгласно чл. 168 от АПК при разглеждане на жалби срещу административни актове съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на обжалвания административен акт на всички основания по чл. 146 - дали актът е издаден от компетентен орган, в предвидената от закона форма, при спазване на материалния и процесуалния закон и в съответствие с целта на закона.

При извършената служебна проверка на законосъобразността на оспорения административен акт /чл. 168, ал. 1 АПК/ на основанията, посочени в чл. 146 АПК, съдът намира, че същият е издаден от компетентен орган съгл. чл. 10, ал. 4 от ЗСПД – Директор на Дирекция Социално подпомагане /ДСП/ С.. При издаването му е спазена предвидената в закона писмена форма и не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, предвидени в ЗСПД и Правилника за прилагането му.

Отказът за отпускане на помощта по ЗСПД е мотивиран с това че децата не са български граждани на първо място, а на второ място- с разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Действително по отношение на чужденците разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД предвижда единствено, че семейни помощи се предоставят на постоянно пребиваващите и отглеждащи децата си в страната чужди граждани, ако е предвидено в друг закон или международен договор.

ЗСПД не предвижда изрично дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на чужди граждани, на които е предоставена временна закрила. Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) чужденец по смисъла на този закон е всяко лице, което не е български гражданин, а разпоредбата на чл. 39, ал. 1, т. 4 от ЗУБ предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане. Липсва спор между страните по делото, че на жалбоподателката и децата ѝ са с предоставена временна закрила на основание чл. 39, ал. 1, т. 1 ЗУБ. От данните по делото се констатира, че жалбоподателката е гражданка на У. и може да се ползва от правата и задълженията на чужденец с предоставена временна закрила. В чл. 26, ал. 2 от Конституцията на Република България и чл. 3, ал. 1 от ЗЧРБ е регламентирано, че чужденците, които пребивават в страната, имат всички права и задължения според Конституцията, българските закони и ратифицираните международни договори, с изключение на тези, за които се изисква българско гражданство. Съгласно чл. 47, ал. 1 от Конституцията на Република България /КРБ/ отглеждането на децата до пълнолетието им се подпомага от държавата. Конституцията е прогласила и правото на гражданите на социално подпомагане - чл. 51, ал. 1. От представените по делото доказателства се установява, че жалбоподателката пребивава и отглежда децата си в Република България, има адрес в [населено място], на [улица], ап.16, видно от копие на издадената ѝ регистрационна карта за чужденец, като правното основание за пребиваването ѝ е посочена хипотезата на чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗУБ. В случая се претендира предоставянето на „семейна помощ“, но независимо от различното наименование на помощта, то нейната характеристика като вид социално подпомагане не се променя. Аргументи в тази насока Съдът черпи от Решение № 3 от 27.06.2013 г. по к. д. № 7/2013 г. на Конституционния съд: „... Помощите за деца по този закон /ЗСПД/ би могло да се разглеждат като елемент на социалното подпомагане, доколкото на него му се придава единствено по-общо значение. По замисъла си семейните помощи за деца са особен вид социални помощи...“. В това отношение следва да се приеме, че ЗУБ /чл. 39, ал. 1, т. 4 / е "друг закон" по смисъла на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, който гарантира правата на чужденците с предоставена временна закрила в Република България, включително тези за социално подпомагане. След като помощите за деца са вид социално подпомагане/ Решение № 3 от 27.06.2013 г. на КС/ и след като по силата на чл. 39, ал. 1, т. 4 от ЗУБ чужденците с предоставена временна закрила имат право на такова, то постановеният отказ за отпускане на исканата помощ по чл. 10а от ЗСПД, е незаконосъобразен.

На следващо място, в случая е налице право на еднократна помощ по чл. 10а, ал. 1 от ЗСПД за децата, тъй като на основание чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД следва да получи различен прочит, произтичащ от Конвенцията на ООН за правата на детето/ОС на ООН на 20.11.1989 г. ратифицирана с решение на В. от 11.04.1991г.-ДВ,бр.32 от 23.04.1991 г. в сила от 3.07.1991 г./.

Съгласно чл.1 от Конвенцията за целите на същата „дете“ означава всяко човешко същество на възраст под 18 години освен ако съгласно закона, приложим за детето, пълнолетието настъпва по-рано.

Текстът на чл.2, т.1 от посочената Конвенция установява, че държавите - страни по Конвенцията зачитат и осигуряват правата, предвидени в тази Конвенция, на всяко дете в пределите на своята юрисдикция без каквато и да е дискриминация, независимо от расата, цвета на кожата, пола, езика, религията, политическите или други възгледи, националния, етническият или социалният произход, имущественото състояние, инвалидност, рождение или друг статут на детето или на неговите родители или законни настойници.

От своя страна, нормата на чл.4 от Конвенцията гласи, че държавите - страни по Конвенцията, са

длъжни да предприемат всички необходими законодателни, административни и други мерки за осъществяване правата, признати в тази Конвенция. По отношение на икономическите, социалните и културните права държавите - страни по Конвенцията, предприемат такива мерки в максималната степен, възможна с оглед на техните ресурси, и когато е необходимо, в рамките на международното сътрудничество.

В този смисъл следва да се приеме, че децата на жалбоподателката попадат сред обхвата на закрила на посоченият международен договор.

Новелата на чл.27, т.1 от Конвенцията предвижда, че държавите - страни по Конвенцията, признават правото на всяко дете на жизнен стандарт, съответстващ на нуждите на неговото физическо, умствено, духовно, морално и социално развитие. Текстът на т.2 на посочената норма реферира към задължението на родителите, а т.3 на разпоредбата гласи, че държавите - страни по Конвенцията, в съответствие с националните условия и в рамките на своите възможности, предприемат необходимите мерки с цел да подпомагат родителите и другите лица, отговорни за детето, да осъществяват това право и в случай на нужда предоставят материална помощ и програми за подпомагане, особено по отношение на изхранването, облеклото и жилището.

Р.България е ратифицирала посочената Конвенция без резерви в допустимият им обхват съгласно чл. 51, като приложение намира и разпоредбата на чл. 41, съгласно която посочената Конвенция може да не се прилага само при по-благоприятен режим съгласно националното законодателство или международното право в сила за държавите, страни по Конвенцията.

Следователно, в случая отказът за отпускане на помощ, основан само на гражданството на децата, които пребивават и учат в страната, и на гражданството на жалбоподателката, която пребивава и отглежда децата си в страната, противоречи на приложимото право.

По изложените съображения настоящият съдебен състав намира, че оспорената заповед е издадена от компетентен орган, в предвидената от закона писмена форма и при липса на допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, но в противоречие с материалния закон и в несъответствие с целта на закона. Заповедта е незаконосъобразна и като такава следва да бъде отменена, като на основание чл. 173, ал. 2 от АПК преписката бъде изпратена на административния орган за ново произнасяне със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

При този изход на спора и на основание чл.143 ал.1 от АПК разноси следва да се присъдят на жалбоподателката. Такива са своевременно заявени чрез процесуалния представител. По делото са представени пълномощно и договор за правна защита и съдействие, в който е посочено, че оказване на правната помощ и съдействие по делото е безплатно на основание чл.38 ал.1 т.2 от Закона за адвокатурата.

По силата на чл.38 ал.1 от ЗА адвокатът може да оказва безплатно адвокатска помощ и съдействие на материално затруднени лица, а съгласно ал. 2, в случаите на ал. 1, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноси, адвокатът има право на адвокатско възнаграждение. Съдът определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 и осъжда другата страна да го заплати.

С оглед изложеното в тежест на администрацията на ответника следва да се възложат разноси в размер на 1000 лв. за дължимо на адвокат К. С.- САК адвокатско възнаграждение съгласно чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за възнагражденията за адвокатска работа.

Така мотивиран, Съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по оспорването по жалба Н. –Г. Г.,ЛНЧ [ЕГН] гражданин на У., с предоставена временна закрила, чрез адв.К. С., САК адрес за призоваване: [населено място], [улица] партер, Заповед № ЗСПД/Д – С –СК/6046 от 15.10.2025 г. на Директор на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) –С..

ИЗПРАЩА преписката на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) –С. за ново произнасяне, при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото решение, като ОПРЕДЕЛЯ 7- дневен срок за произнасяне на административния орган от получаване на преписката.

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ –С. към Агенция за социално подпомагане да заплати на адв. К. С., [населено място], [улица], партер, сумата от 1000 лева, представляваща адвокатско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО е окончателно не подлежи на обжалване на основание чл. 10, ал. 6 от ЗСПД.

СЪДИЯ: